

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDETELAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hová az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: Ujtítás a „Dohányárusok Közlönyénél”. — Kicsinyeskedés. — Nikotinmeghatározás a dohányokban. — Vegyes hírek. — Szerkesztői üzenetek.

Ujtítás a „Dohányárusok Közlönyénél”.

Tizenkét évi fennállás után elhatároztuk, hogy fontos ujtításokat hozunk életbe a „Dohányárusok Közlönyénél”.

Ezek a következők lesznek:

1. A dohánytermelés ügyét, melyet eddig csak sporadikusan érintettünk, most teljesen, kimerítően fogjuk tárgyalni, hogy külföldi, ausztriai, német olvasóink világos képet nyerjenek dohánytermelésünkről, továbbá, hogy éppen ezen külföldi olvasóink megtudják mi szükségeltetik és mit szállíthat a magyar dohányjövődék.

2. A gyártás ügyét is rendkívüli módon fogjuk tárgyalni, miután meggyőződünk arról 12 éves munkásságunk alatt, hogy a legesekélyebb figyelmeztetés is fontos ujtításokat és javításokat vont maga után s így nemcsak az árusok, de a fogyasztó-publikum is érezni fogja jótékony hatását.

A gyártás ügye a mai napig, mind olvasóink lapunkból eddig is értesülhettek, legnagyobb dicséretet érdemel, kiváltképpen az utóbbi 5—6 évben, s mi ezen nagy fellendülést azokkal is tudatni óhajtjuk, a kiket ez künn érdekel s a kiknek érdeklődése nekünk nagy hasznunkra lehet.

3. A dohánykivitelnek és a m. kir. dohánygyártmányok kivételének a külföldön a kellő talajt kívánjuk előkészíteni. Minden reklám kikerülésével szakcikkeket fogunk közölni, melyekben dohányaink és dohánygyártmányaink kivételének jogosultságát minden oldalról fejtegetni fogjuk.

Hogy ezzel is foglalkozunk, annak oka egyszerűen az, hogy a külföldről többször és több oldalról kértek tőlünk felvilágosításokat e térről is. S mi magunk is azon véleményen vagyunk, hogy Magyarország dohány- és gyártmányexportja nemesak lehető, de nemzetgazdasági szempontból egyenesen szükséges.

Most pl. a hatalmas orosz birodalom, mely kb. 56 millió kgr. dohányt termel, kénytelen dohányt a külföldön vásárolni. S itt is Magyarország, mely 65 millió kgr. dohányt termel, hátra marad s valószínűleg Németország fogja a dohányt szállítani.

Miért van ez így? Nos, ezekről majd következő számainkban előkelő szakemberek véleményét és cikkeiket fogjuk közölni, kik máris ajánlottak hozzánk e czélra. Nem akarjuk, hogy a mi, esetleg subjektív véleményünk legyen mérvadó ily fontos kérdésekben. Ezért az ellenvéleményeket is alkalom adtán közölni

fogjuk, ha ugyanis a miénk nem lenne a helyes.

A szerkesztőség.

Kicsinyeskedés.

Tisztelt olvasóink meg fognak bocsátani, de jeien cikkünket egy párbeszédrel kezdjük.
Főlbes: „Csodálatos, te a gyermekeid nevelőjének 300 koronát és teljes ellátást adsz? Hisz ez borzasztó sok!”

Ödöfői: „No, ne ess kétségbe, kedves barátom, vigasztalódj, mert én ezt az összeget a fiatal embertől kártány megint visszanyerem.”

A fenti anekdota nem illik ugyan teljesen az állam és a dohányárusok közti viszonyra, de az eljárás teljesen hasonló. A teljes hasonlóság annyiban nincs meg a két földesur, valamint az állam és a dohányárusok között, mert az állam koldusösszeget nyújt a dohányárusoknak s azt különféle czimzen ismét visszaveszi.

Itt van mindjárt a dohányárusok egyik terhe, „a nyert provízió után fizetendő bélyegilleték”, valóban csodálatos és erőszakos magyarázata a bélyegtörvénynek. A nagyárus minden év végén köteles a nyert jutalék után bélyegilletéket fizetni.

Eltekintve attól, hogy a nagyárust nem tekintik kincstári elárúsítónak, hanem olyan kereskedőnek, mint a többi, a ki egy bizonyos összeget kap az államtól (ebben az esetben azonban ez nem így van), ez a bélyegilleték még a bélyegtörvénynyel is ellenkezik. Mert ha az eladandó kincstári cikkek között kivétel nem lenne, ugy akkor az összes beadott megrendeléseket egy koronás bélyeggel, az összes jegyzékeket és mellékleteket 60 filléres bélyeggel, minden adó czéljából vezetett fő- és mellékkönyvet az illető bélyeggel kellene ellátni. Továbbá a kisárusok bérösszegét is bélyegilletéknek kellene nevezni.

Világos, hogy a dohánygyedáruság által fizetett provízió után semmiféle bélyegilleték nem jár, mert az nem a fáradság után járó fizetés és mert nagyrészt az előleges kiadások megtérüléseként tekintendő. Ezt bebizonyítani igen könnyű. Tegyük fel, hogy pl. egy nagyárus évente provízióképen 1000 korona bruttó ér el. Nem kell ebből legnagyobb részt szállítás, helyiség, adó, ládaveszteség, személyzet részére leírunk? Vagy tán nem igaz, hogy a legtöbb, de bátran mondhatjuk valamennyi nagyárusnak a nagyáruda egyetlen fillért sem jövedelmez. Már most a nagyárus fizessen bélyegilletéket oly összeg után, melyet a kiadások fedezésére fordított. Ez ugyanaz, mintha a katonáktól, azért, hogy a kaszárnyában lakknak, lakbért szednének. Hisz közismert dolog, hogy az összes nagyárusok a kisárudájuk jövedelméből, ha ilyenről egyáltalában szó lehet, élnek.

Ebből következik, hogy a nagyárus a nagyáruda nagy munkáját ingyen látja el. Mindennek dacára az állam még bélyegilletéket is fizettet magának oly összeg után, mely nagy ugyan, de az állam gondoskodik róla, hogy szállítás, adó, ládák stb. útján ismét visszakapja. Az államnak magának pedig ez az ugynevezett bélyegilleték igazán csekélység. Az egész ország nagyárusainak províziója körülbelül 1 millió korona s ugyanannyit tesz ki körülbelül a munkaerő megfizetése, a melyt ezen bélyegilleték megkövetel. Nagyon kicsinyes

ez az eljárás az állam részéről; valószínűleg évek előtt valamelyik találékony fejben fogalmazott meg s azóta a nagyárusok terhére még mindig erélyben van.

Lehet, hogy vannak olyanok, a kik ezen bélyegilletéket jogosnak tartják, hogy a bélyegtörvény ide vonatkozó szakasza azt mondja, hogy az államtól kapott összegek után a II. fokozat szerinti bélyegilleték fizetendő, azt azonban nem tekintik, hogy minden szabály alól van kivétel s itt is a jövedelem csupán optikai esodlás. A nagyáruda ugyanis nem egyéb, mint a dohányraktárak fiókja s a dohányraktárak tudvalevőleg nem fizetnek semmiféle bélyegilletéket azon nyert összeg után, mely a kiadások fedezésére való. De hisz itt a bőkenő, senki sem tudja ugyanis, hogy a nagyárus voltaképen hová is számítódik. Több szab. rendelet értelmében hivatalnok, máskor privátvállalkozó s igen gyakran egyik sem. Azoktól azonban, kiknek kezében a nagyárusok sorsa le van téve, elvárhatná az ember, hogy ilyes kérdésekről, latba véve teljes tekintélyüket, igazságos és pártatlan véleményt mondjanak.

Igaz ugyan, hogy sokszor megirtuk, de ismételten kimondjuk, hogy itt a nagyárusoknak kell tenni valamit, talán az ujonnan alakult szövetség ezt szintén felvehetné programjába.

Nikotinmeghatározás a dohányokban.

A jelen századot méltán nevezhetjük a vegyészlet századának, mert e téren máris annyi új meg új találmány ejtette csodálatba az emberiséget, hogy a kutató ész önkéntelenül arra gondol, hogy hol fog ez végződni? Ma már nem tartozik az utópiai országába ama most megjelent német szociális munka alapeszméje sem, melyben egy vegyész feltalálja a comprimált, vegyi úton előállított élelmi-szert (albumin). A nép az illető vegyi termékét a minimumért kapja, körülbelül 45 centimesért. Az ebből folyó és a szerző voltaképeni intencióját képező konkluzió nem tartozván szorosan ide, azt nem is tárgyalom. Csak konstatálni akartam, hogy ma már az emberi agyvelő megkezdvén ez irányban működését, a lehetetlennek látszó dolgokat is konkrét talajra helyezi.

A nikotin meghatározás is a vegyészletnek egy olyan ága volt eddig, mely kiaknázatlan. A múlt században még, ha négy vegyész ugyanazon dohányt analizálta, úgy különböző eredményt ért el. Később *Kissling*, német vegyész, igyekezett a saját módszerével a dohány nikotin tartalmának meghatározási módját szabályozni, azonban e módszer nagyon is kényelmetlennek és bizonytalanannak mutatkozott s így nem régen *C. C. Keller* egy új módszert közölt egy berlini szaklapban s ezen új módszerrel való kísérletek végre egyik magyar vegyészünket, **Tóth Gyulát**, egy teljesen új és biztos módszer megállapításához vezettek. A módszer, melynek leírását is adom, azóta teljesen bevált, és konstatálhatjuk, hogy Magyarország, magyar vegyész a diadal e téren, nem csupán theoretikus jelentőségű a dohány nikotinmennyiségének pontos meghatározása, de igen fontos hazánk dohánytermelése tekintetében is, miután Tóth több dohányfaj nikotin meghatározásánál, tekintetbe véve a talaj viszonyokat

és igen fontos és érdekes következtetésekre jutott.

Magát a nikotin meghatározást Tóth Gyula egyik értekezésében következőképpen írja le:

„A levegőn vagy méz felett szárított dohányt, annak természetét szerint vagy megőröltem vagy nagy rasmoszárbán szűzjelzom, hogy finom porl képezzen. (Magyar dohányoknál az őrlést, külföldiekénél, melyek több gyantásanyagot látszanak tartalmazni, a zúrást lehet előnyösen alkalmazni.) A dohányporból 6 grammot lemérek és azt középnyagságu 2—300 cm² űrtartalmu porcellánészébe teszem, hozzá 10 cm² 20 százalékos nat-onlugot öntök, melylyel az egészet jól eldörzsölöm.

Erre kis kanállal aprónként és kavaráss közben annyi égetett gypszet adok hozzá, míg az egész tömeg porcellánpistittel gyenge nyomással dörzsölve számmálló porl képez. Ezt a port azután fémkanállal átrakom egy vastagfalú 25 cm magas és 5 cm átmérőjű üreghengerbe, mely kitűnően záró parafadugóval beudgatható. A egésze falán tapadva maradt anyag utolsó részét gypszszel utána mosom.

Miután mindent a hengerbe átríttem, 100 cm² ether és petroleumether keveréket öntök rá, azonnal jól bedugaszolom és többszörös időnkénti felrázás mellett, körülbelül egy óráig állni hagyom; ekkor a dugót kiveszem és lehető gyorsan 25—25 cm² et az étheres oldatból pipettával kimelek, azokat 3—400 cm² űrtartalmu lombikokba böcsötöm.

Az étheres oldatokhoz most 40—50 cm² vizet és egy esep jódozint adok, tízed normál-savval főlöslégen ellátom és a sav túlmennyiségét tízednormal luggal visszatírlom.” (Kísérletiügyi közl. III. köt. 1900, 5. fü.)

E módszer bevéálása után Tóth főczélul tüzte ki magának, először Magyarország különböző vidékén termelt különféle fajú és származásu dohányoknak nikotin meghatározását.

Itt is meglepő s hazánk dohánytermelői számára igen hasznos konkluzióra bukkant: ugyanis az összes megvizsgált dohánynemek közül, 63 könnyebb homokos talajon és 125 nehezebb, agyagos talajon termelt, már most ha tekintjük, hogy a könnyű homokos talajon termelt dohánynak nikotintartalmuk (e helyütt csak néhány példára szorítkozhatom):

pl. kerti 1.72%, közönséges kerti 1.72%, debreczeni 2.16% stb.,

a nehezebb agyagos talajokon termelt dohányoké pedig (szintén csak néhány kiszakított példát):

pl. kerti 3.24%, Debreczeni 5.61%, közönséges kerti 3.77%, Tiszai 5.07%, Szegedi 4.96% stb.

Az elemzési eredmények azt mutatják, hogy ugyanazon fajú dohányok könnyebb talajokon termelve kevesebb nikotint tartalmazó leveleket szolgáltat, mint a nehezebb, agyagos talajról származó.

A magyarországi megvizsgált 188 dohányminta vizsgálati eredménye a következő:

Dohányfaj	Minimum	Maximum	Középérték
Kapa	2.81	9.50	5.38
Debreczeni	2.16	5.61	3.84
Tiszai	2.59	5.72	3.99
Szegedi	1.51	6.04	4.05
Kerti (rétháti)	0.32	3.56	1.86
Közönséges kerti	1.40	5.72	2.76
Brasil	2.26	5.94	3.83
Keresztezett pensylvánia	1.83	3.88	3.22
Fehérvirágú muskatály	1.72	4.21	3.39

Vizsgálva a külföldi dohányokat, még pedig azokat, melyekből legjobb szivarjaink készülnek, szintén igen érdekes eredményt mutat, hogy i. i. legkevesebb és legjobban fogyasztott szivarjaink azok, a melyek nikotinban aránylag szegény dohánylevelekből készülnek s egyik oka annak, hogy a magyar dohányok szivargyártásra nem alkalmasak igen magas nikotintartalmuk.

A külföldi dohányok meghatározása a következő táblázat eredményét mutatja:

A dohányfajok megnevezése	Nikotin %
Manilla Izabella I.	3.13
„ „ II.	2.23
„ „ IV.	1.26
Manilla Union I.	1.90
„ „ II.	1.25
Cuba Yara	1.65
„ „ Trippa	1.04

A dohányfajok megnevezése	Nikotin %
Cuba közönséges	2.16
Havanna Vuelta Abayo	1.62
„ régi finom	1.45
„ köz. Partido	1.62
„ Remedios	1.62
„ Florida	0.50
„ Portorico	4.00
Brasil Félix P. F.	3.38
„ „ 3-a	2.59
„ „ köz. P. F.	3.48
„ „ 3-a	3.31
Mexico	3.13
„ „	2.70
Domingo	1.40
Java	1.43
Sumatra	2.27

Most legutóbb a török, angol és belföldi szivarok dohányjainkat vizsgálta meg nikotintartalmára való tekintettel. Ennek eredménye szintén igen érdekes, mert pl. be van bizonyítva, hogy a Sultán-flór dohányunk (legfinomabb Ghiubek-levelekből) sokkal erősebb, mint a Virginia-szivar.

Kir.	2.84%
Kir selejt	1.99 „
Purzicsán	1.79 „
Legfin. Ghiubek	4.71 „
Legfin. Ghiubek selejt	0.79 „
Aja Suluk	0.82 „
Hercegovina I.	2.59 „
„ II.	2.84 „
„ III.	1.76 „
Debreczeni	3.56 „
Bright Birds Eye	2.16 „
Capstan Navy Cut	1.73 „

Magyar vegyész ily nagyfontosságú találmányáról persze napilapjaink tudomást sem vesznek, pedig Magyarország, mely dohánytermelés tekintetében első helyen áll, kell hogy megbecsülje és ismerje Tóth Gyula nevét, aki a tudományos világára nézve is nagybecsű meghatározási módszerével magyar dohánytermelőinket is újabb mederbe és előbbre vitte.

Heltai Nándor.

Vegyes hírek.

A török pipadohányok csomagocskák a lehető legrosszabb állapotban kerülnek a dohányárusok kezeibe. A csomagocskák mind teljesen nyitva vannak s a vevő rendszeren a dohányárust azzal gyanúsítja, hogy erőszakkal kinyitja a csomagocskát s kivesz belőle dohányt. Utána jártnak a dolognak s megtudtuk, hogy a „Glutinol“ nevű raganyagot egy budapesti droguista czég szállítja a jövedék részére. Meg akartuk tudni ezen állítólagos raganyag alkotórészeit, de az illető czég azt megmondani nem akarta. A mi nézetünk és még másoké is illetékes helyen az, hogy ez a raganyag most újabbban liszet tartalmaz. Nem elég egy ilyen raganyagunk hangzatos nevet adni, annak ezenkívül még egy tulajdonsággal is kell bírnia s ez, hogy — ragképesége is legyen. Nemesak a dohányárusok, de a mint biztosan tudjuk, a gyárakban sinesen meglégedve a „Glutinol“-lal.

Oroszország külföldön dohányt vásárol, mint értesülünk, főképen Németországban a keletázsiai harcztéren összepontosított katonái számára.

A ferencvárosi dohánygyárba a napokban Braziliából dohány érkezett. Egy ilyen bál dohányt felnyitottak s abban egy teljesen ép gyíkot találtak. A gyík teljesen száraz s olyan, mintha párapárlva volna. Már most tegyük fel az esetet, hogy ennek a gyíknak a feje letörött volna s a dohánynyal együtt egy Britannika szivarba jutott volna. Ama szerencsétlen halandó, kinek ezen Britannika jutott volna, persze a jövedéket színdná, hogy ime, nemsokára orozslánkormöket, medvebőröket stb. találhatni majd jól szelelő szivarjainkban. A gyík belekerült a gyár e czélra berendezett gyűjtéményébe.

Április 11-én, a törvény által előirt ünne-

pen, mint pár lap megírta, a dohánygyárakban dolgoztattak. A lapok persze úgy írják, hogy a miniszter elrendelte e napon a munkát. Mint illetékes helyről értesülünk, az illető rendelet a dohánygyári munkások egyenes megkérésére a dohányjövődék központi igazgatója adta ki, még pedig oly formában, hogy a kötelező munkaszünetet e napra megszüntette s így minden munkás szabad akaratán állott, ha akart, dolgozott, ha nem, hát ünnepelt. A sok ünnep összetorlódása miatt a dohányjövődék központi igazgatójának ezen humánus eljárása csak dicséretet érdemel.

Az egri dohánygyár rövid szivarjai minden kritikan aluliak, csomagolásuk borzasztó, a ládák gyaluforgácsesal vannak teli s a szivarok össze vannak törve.

Dohányos emberek figyelmébe. Caxe dr. érdekes cikket irt a dohányzásról a *Revue*-be. A cikkt arról szól, hogyan lehet a dohányzást teljesen ártalmatlanná tenni. A legegyszerűbb és legbiztosabb mód természetesen az, hogy — le kell szokni róla. Ezt azonban már legalább is ezerszer annyi ember próbálta, mint a hányak — csakugyan sikerült. A kik egzségsegek akarnak maradni, de füstölni is akarnak. Caxe dr. tehát azoknak ad megszívlelni való tanácsot, a kiknek ez nem sikerült. A kik egzségsegek akarnak maradni, de füstölni is akarnak. Caxe dr. ezt az egy dolgot megengedi nekik, de az engedelmet körülhatárolja — nyolcz tilalommal. Ez a nyolcz paragrafus a következő:

1. Erős szivart szívni nem szabad.
2. Rossz szivart szívni nem szabad.
3. A szivart csak a középig szabad elszívni.
4. A kialudt szivarra újbol rágyujtani nem szabad.
5. Zárt helyen sokat füstölni nem szabad.
6. A szivar végét rigni nem szabad.
7. Olyan szivarszipkák kell használni, a melyben pamutból készült kis szita van. Ez megrostaálja a füstöt, a nikotin nagy része rája rakodik és így ártalmatlanná lesz.

S. Otthon csak lehetőleg hosszuszárú pipát szívjon az ember. Ez még a legegzségesebb füstölő szerszám.

Ezt a nyolcz paragrafust Caxe dr. szerint táblátskán minden trafikban ki kellene függeszteni.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. M. Mint vegyes hireink között láthatja, a raganyagot megemlítettük illetékes helyen, a hol szintén ninesenek valami nagyon elragadtatva a ragasztóképességétől. Az illető czégnél természetesen az az intencziója, hogy mentül többet keressen s azt el is éri. Ha kívánja, megírjuk az illető czéget és címét is.

R. F., Budapest. A ferencvárosi Trabucco azért oly jó, mert nem tömik úgy meg a szivart, hanem lazán dolgoztat, mint Ausztriában szokás.

K. Róza, Budapest. Az illető osztálytanácsos.

Sch. Vilma. Forduljon a pénzügyigazgató-sághoz. A p. ü. biztos semmit sem tehet az érdekében.

X. Y. Z. Nines joga.
..... István. Látogasson el szerkesztőségünkbe d. e. 10—12-ig.

Hivatalos hírek.

Április hó 7-én, esütörtökön, a m. k. dohánynagyárusok orsz. szövetsége igazgatósági ülést tartott, melyen elhatározták a ládakérés memorandumának benyújtását, valamint a szövetség hivatalos helyisége *Budapest, Eötvös-u. 5. sz. I.*, a hová Heltai Nándor titkár ezimére minden felszólalás, értesítés, panasz intézendő.

Felkérem az orsz. t. nagyárusait, hogy tömegesen lépjenek be a szövetségbe.

Heltai Nándor
titkár.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Kleinigkeits-Krämerei — Eine hochwichtige Neuerung des „Dohányárosok Közlönye“.

Eine hochwichtige Neuerung des „Dohányárosok Közlönye“.

Nach zwölfjährigen Bestände, während welcher Zeit der „Dohányárosok Közlönye“ seine Existenzberechtigung glänzend erwiesen hat und geleitet von dem Bestreben Vollständiges zu bieten, haben wir uns entschlossen den Inhalt unseres Blattes in folgender Weise zu bereichern:

1. Wollen wir der Tabakproduktion, die wir bisher nur selten und nebensächlich beherrschten, aus dem Grunde eine erhöhte Aufmerksamkeit widmen, damit unser Leserkreis in Österreich und Deutschland ein anschauliches Bild unserer Tabakproduktion gewinne, was wir im Interesse der Tabakproduzenten Ungarns gelegen als notwendig erachten, ferner, damit andererseits im Auslande bekannt werde, was wir auf dem Gesamtgebiete des Tabakwesens liefern und benötigen.

2. Soll unserem Fabrikationswesen eine ausserordentliche Besprechung in den Spalten unseres Blattes gewidmet werden. Diese halten wir aus dem Grunde für wichtig, weil wir während des zwölfjährigen Bestandes unseres Blattes die Überzeugung gewonnen haben, dass manchmal die kleinste Anregung, die hier gegeben und die den Wunsch der Konsumenten eigentlich bildeten, den wohlthätigsten Einfluss insofern ausgeübt haben, als Verbesserungen wahrgenommen werden konnten, Mängel beseitigt und Neuerungen eingeführt wurden. Es bedarf daher keiner Erörterung, dass dies Alles nicht nur dem Tabak-Monopole selbst, sondern auch dem Verschleisse und dem Konsumenten zu Gute kam.

Die Fabrikation, der wir, wie unsere geschätzten Leser wissen, uneingeschränktes und verdientes Lob, namentlich in den letzten Jahren zollen, sie schreitet derart rüstig vorwärts, dass ihr leicht Manches entgehen kann, was in Hinsicht der Verschleisser einzuführen oder abzuschaffen sich als notwendig erweist, andererseits aber wollen wir auch den merklichen Fortschritt, den unsere Tabakprodukte tragen, auch dort kundthun, wo es vielleicht von Nutzen wäre, diesen Fortschritt bekannt zu machen.

3. Wollen wir dem Export unseres Tabakes wie auch den von der kön. ung. Tabak-Regie erzeugten Tabakprodukten jene Aufnahme im Auslande sichern, die sie verdienen. Ohne uns dabei in eine Reklame einzulassen, welche bekanntlich auch gar nicht notwendig erscheint, sollen unsere Fachartikel, die wir zu publizieren beabsichtigen, darüber Aufklärung liefern, dass ein lebhafter, ergiebiger Export unseres Tabakes und dessen Produkte von Ungarn aus, sehr wohl berechtigt und mit Vortheil bewerkstelligt werden kann. Was uns veranlasst den Inhalt unseres Blattes nach dieser Richtung hin zu erweitern, besteht in erster Reihe darin, dass wir von Seite des Auslandes bereits in zahlreichen Fällen in Fragen des Exportes aufgesucht wurden, wir einen solchen nicht nur für möglich, sondern auch für dringend notwendig sowohl im volkswirtschaftlichen, wie auch im Interesse des Staatsschatzes selber gelegen halten und dass ferner ein Land wie Ungarn, das in Bezug der Tabak-Produktionsmenge an zweiter, im Verhältnisse seiner Anbaufläche sogar an erster Stelle steht, es dringend notwendig hat, sich in erhöhtem Masse mit einem Artikel zu befassen, auf den das Auge sämtlicher Tabakinteressenten Europas gerichtet sein sollte.

Denn dass dies nicht der Fall ist, beweist der Umstand, wonach das mächtige Russland, dessen Tabakfechtung alljährlich 56 Millionen Kilo beträgt und das jetzt in Folge des Krieges mit Japan einen erhöhten Bedarf an Tabak hat. Und wohin geht es, um diesen seinen Be-

trag zu decken? Nach Deutschland. Und obgleich auch von Ungarn aus Offerte gemacht wurden, dürfte gleichwohl Deutschland der Sieger im Konkurrenzkampfe bleiben.

Woran das liegt? Nun, wir wollen in dieser Beziehung ja solche Stimmen zu Worte kommen lassen, denen es zusteht, ein Urtheil hierüber abzugeben. Und diese Stimmen stehen uns genügend zur Verfügung. Nicht unsere eigene Meinung soll es sein, bei Klärung von solch hochwichtigen volkswirtschaftlichen, tiefgehenden Fragen, wie diese es ist, die wir abgeben werden. Gemäss der Tendenz unseres Blattes, die keine einseitige sein kann und darf und die darin besteht, keiner einzigen Frage aus dem Wege zu gehen, die mehr oder minder mit dem Wesen des Tabak-Monopols zusammenhängt, werden wir auch übrigens gegenheilige Ansichten zum Ausdruck bringen, im Falle unsere Artikel nicht das Richtige treffen sollten.

Die Redaktion.

Kleinigkeits-Krämerei.

Unsere geschätzten Leser wollen gestatten, wenn wir diesem Artikel folgendes Zwiegespräch vorausschieken:

Gutsbesitzer Földes: „Was, Sie bezahlen dem Hofmeister Ihrer Kinder 300 Kronen, nebst freier Station? Das ist ja horrend!“

Gutsbesitzer Ödöfni: „Ach was, ich nehm' ihm ja den Betrag im Kartenspiel wieder ab.“

Die Anekdote stimmt zwar nicht ganz auf den Staat und die Tabakverschleisser, aber sehr ähnlich ist das Vorgehen immerhin. Sie stimmt nur insofern nicht, als der Staat Bettelöhne seinen Verschleissern bezahlt, im Übrigen aber nimmt er ihnen den spärlich gewonnenen Groschen unter verschiedenen Titeln wieder weg.

Da haben wir zum Beispiel eine Belastung des Grosstrafikanten unter dem Titel „Stempelgebühr für erhaltene Provisionen“. Eine wunderliche, fast bei den Haaren herbeigezerrte Auslegung des Stempelgesetzes. Der Grosstrafikant ist verpflichtet, nach Ablauf eines jeden Jahres, die Stempelgebühr für die erhaltene Provision zu bezahlen. Ganz abgesehen davon, dass der Grosstrafikant nicht als ärarischer Verschleisser betrachtet wird, sondern als ein Geschäftsmann wie jeder Andere, der irgend welchen Betrag vom Aerar de facto ausbezahlt erhält (was in diesem Falle nicht steht) widerspricht auch diese auferlegte Stempelgebühr dem Stempelgesetz selbst, denn wenn für den zu verkaufenden ärarischen Artikel keine Ausnahmen gelten würden, dann müssten sämtliche eingereichten Bestellungen mit Kronen-Stempel, sämtliche Verzeichnisse und Beilagen mit 60 Heller-Stempel, sämtliche zu Steuerzwecken von den Grosstrafikanten geführten Haupt- und Nebenbücher mit den entsprechenden Stempeln versehen sein. Ferner müsste der von den Kleintrafikanten bezahlte Pacht nicht Pacht, sondern Stempelgebühr heissen.

Es ist klar, dass die von Seite des Tabak-Monopols bezahlten Provisionen keiner Stempelpflicht unterliegen können, weil sie auch nicht lediglich als Lohn für die gehabte Mühe zu betrachten ist und weil sie übrigens zum grössten Theile als eine Entschädigung für die gehabten Auslagen angesehen werden muss. Der Beweis hiefür ist leicht zu erbringen. Gemäss dem Fall, ein Grosstrafikant bezieht als Provision jährlich 1000 Kronen brutto. Ist von diesem Betrage nicht der grösste Theil auf Rechnung der Kosten, für Fracht, Lokal, Steuer, Kistenverlust, Löhne in Abzug zu bringen? Oder ist es etwa unwahr, dass die meisten Grosstrafikanten, vielleicht aber sogar Alle, aus dem Erträgniss der Grosstrafik nicht einen Heller beziehen? Nun, und da soll auch der Grosstrafikant eine Stempelgebühr für einen

Betrag entrichten, den er eigentlich zur Bestreitung der Auslagen, die er für das Aerar gemacht hat, bedarf? Die Bezahlung einer solchen Stempelgebühr kommt uns vor, als ob man von den in den Kasernen sich befindlichen Soldaten Quartiergeld begehren würde. Man zeihe uns dabei durchaus nicht der Übertreibung, die Sache liegt ganz conform dieses Vergleiches. Ist es doch eine offene und bekannte Thatsache, dass sämtliche Grossverschleisser aus den Erträgnissen ihrer Kleintrafikanten leben, wenn selbst davon überhaupt gesprochen werden kann. Demzufolge wird der Tabak-Grossverschleiss im strengsten Sinne des Wortes durch den Grosstrafikanten umsonst besorgt. Und für dieses „Nichts“ an Einkommen verlangt man die Bezahlung einer Stempelgebühr, die selbstverständlich überall sehr viel ausmachen muss, nachdem ja die empfangenen Summen, trotzdem sie der Staat wieder für Frachten, Steuern etc. zurückbekommen hat, sehr bedeutend sind.

Für den Staat selber aber, bildet dieses Einkommen an Stempelgebühren einen Pappentstiel. Nachdem die Provisionen der Grosstrafikanten im ganzen Lande kaum mehr als eine Million Kronen ausmachen dürften, beträgt die Stempelgebühr vielleicht gerade so viel, um die damit verbundenen Arbeitskosten bezahlt zu machen. Es ist eine Kleinigkeitskrämerei, die irgend ein ingeniöser Kopf vor Jahren eronnen hat und die seither ausgeführt wird zur Belastung der Grossverschleisser, für die jeder verausgabte Heller, angesichts ihres geringen Verdienstes, von Werth ist.

Die Angelegenheit, um die es sich handelt, mag ja von Manchem insofern als berechtigt angesehen werden, als das Stempelgebühren-Gesetz allerdings deutlich besagt, dass über empfangene Beträge eine der Skala II unterliegende Stempelgebühr zu entrichten ist; allein wie bei so vielen Dingen, wo Derjenige, welcher das Gesetz geschaffen hat, nicht voraussehen konnte, dass es sehr gerechte Ausnahmen gibt, die nicht mitinbegriffen werden können, ist auch hier eine Art optische Täuschung zu bemerken. Dem Anscheine nach, stünde das Recht auf Seite der bezüglichen Vorschrift, besieht man die Sache jedoch genauer, so ist das nicht der Fall. Im Interesse des Staates beziehungsweise im Interesse des Tabak-Monopols bestehen diese Grosstrafikanten, die eigentlich nichts anderes sind, als Filialen der Tabakmagazine. Und sind sie das, so werden wir kaum fehlgehen, wenn wir annehmen, dass die Tabakmagazine keinerlei Stempelgebühren für die empfangene Geldsumme, welche die Kosten ausmachen, bezahlen. Doch das ist es ja eben. Leider weiss kein Mensch, zu welcher Gattung Erwerb der Grossverschleiss eigentlich zu zählen ist. Bald wird er, gemäss vieler Vorschriften, die er zu beobachten hat, als eine Art Amtsstelle betrachtet, bald ist er Privatunternehmer und sehr häufig keines von Beiden. Est ist ihm versagt, gleich jedem anderen Handelstreibenden Einsprache gegen solche Verfügungen zu erheben, wie die in Rede stehende, zumindest lauten die Ansichten der meisten Grosstrafikanten derart. Was man aber billigerweise immerhin fordern könnte, wäre doch die weise Einsicht Derer, denen es obliegt, über derartige Fragen ein massgebendes Urtheil abzugeben. Beruhen doch die meisten solcher kleinlichen Plagen und Belastungen, denen die Grosstrafikanten ausgesetzt sind, einzig und allein auf dem Umstand, wodurch man es nicht für werth hält, dass man sich im Interesse des Grossverschleissers damit befasse. Was in solchen Fällen die Grossverschleisser thun können, dass haben wir genügend erörtert und gekennzeichnet. Wir wollen sehen, ob der neubegründete Verband seiner Aufgabe auch nach dieser Richtung hin entsprechen wird.

Alapított 1856.

A Pojatzi-féle gyújtó a legjobb!

Számos év óta Magyarországon legjobban be van vezetve és mindenütt kapható!

Fl. Pojatzi & Comp.

es. és kir. szab. gyufagyárak

DEUTSCH-LANDSBERG.

Vidéki megrendelések közvetlenül Deutsch-Landsbergbe intézendők.

A világ egyedüli gyufagyára, amely az 1900. évi párisi világkiállításon **két első díjjal** lett kitüntetve, u. m.: XIV. csoport (Vegyipar.) „**Grand Prix**“ (legmagasabb kitüntetés). XVII. csoport (Kivitel.) **Arany érem.**

Főraktár kizárólag Budapest részére:

DARVAS S. és TÁRSA, V., Hold-utca 9. sz.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagyüz-
ében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

==== **Feltűnő ujdonság.** ====

DELICE || Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szihat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál**Budapest, V., Sas-utca 29. szám.**